

Čís. 17220.

V řízení o zbavení svéprávnosti může osoba zbavená svéprávnosti podati odporu buď osobně, nebo zástupcem, jehož si sama zřídila, třebaž jí byl zřízen zatímní podpůrce (§ 38 ř. o zb. svépr.).

Porušení ustanovení o slyšení účastníků v řízení nesporném (§ 18 zák. č. 100/1931 Sb. z. a n.) jest oprávněn uplatňovati jen onen účastník, který byl zkrácen ve svém právu, aby byl soudem slyšen.

K pojmu marnotratnosti podle § 2 č. 1 řádu o zbavení svéprávnosti.

Podmínkou zbavení svéprávnosti pro marnotratnost jest, aby nehospodárné jednání vycházelo z duševní méněcennosti osoby zbavené svéprávnosti a aby bylo stavem trvalým (habituálním).

(Rozh. ze dne 9. února 1939, R II 494/38.)

Návrhu města Z. a Matyldy O., aby byla Vlasta K. zbavena částečně svéprávnosti pro marnotratnost, prvý soud vyhověl, kdežto odporový soud návrh ten zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu navrhovatelů.

Důvody:

Prvý soud zbavil Vlastu K. částečně svéprávnosti pro marnotratnost v podstatě proto, že podle jeho zjištění jevila zřejmou bezradnost a kolísání mezi rádci a zmocněnci, jejichž zájmy se vždy nekryly se zájmem jejím, s tím výsledkem, že uzavřením právních obchodů pro ni nepříznivých a snad i neúčelným vedením sporů mizí její jmění zděděné po rodičích, a vyšetřovaná si podle názoru soudu nedovede v zaměstnání u příbuzných obstarati peníze na úhradu svých potřeb, nýbrž hradí je ze svého kmenového jmění.

Na odpor svéprávnosti částečně zbavené zamítl odporový soud návrh na zbavení svéprávnosti, vycházející z toho, že v počínání si Vlasty K. nelze spatřovati známky marnotratnosti. Utrpěla-li nějaké ztráty na svém majetku, nestalo prý se tak ani pro její marnotratnost ani pro lehkomyslnost, nýbrž spíše proto, že v právních věcech jako mnoho jiných lidí nebyla obeznámena, že převzala na sebe závazky, jež pak nemohla splniti, a že jde pouze o nedostatek rozhledu a neuznání potřeby zříditi si v takových komplikovaných věcech zdatného právního zástupce.

Toto usnesení odporového soudu napadají stěžovatelé mimo jiné pro zmatečnost, nesprávné právní posouzení a nevhodnost rozhodnutí.

Zmatečnost podle § 41 f) zák. č. 100/1931 Sb. z. a n. vidí stěžovatelé v tom, že odpor podal právní zástupce, jehož plnou moc podepsala pouze Vlasta K., nikoliv jí zřízený zatímní podpůrce. Nehledíc k tomu, že tato domnělá vada byla dodatečně napravena, může v řízení

o zbavení svéprávnosti podati odpor osoba svéprávnosti zbavená přesto, že jí byl zřízen zatímní podpůrce, buď osobně, nebo zástupcem, jehož si sama zřídila (§ 38 ř. o zbav. svépr.).

Ani o zmatečnosti podle § 41 g) uved. zák. nemůže tu býti řeči, a to již proto, že se předpis § 18 uved. zák. vztahuje jen na řízení před soudem první stolice, kdežto stěžovatelé spatřují tvrzený zmatek — ostatně v zřejmém rozporu se spisy — v tom, že prý Vlasta K. nebyla slyšena odporovým soudem, nehledíc ani k tomu, že řízení odporové je upraveno zvláštními předpisy §§ 43 a násl. ř. o zbav. svépr., a že porušení předpisu § 18 zák. č. 100/1931 Sb. z. a n. může uplatňovati jen onen účastník, který byl zkrácen ve svém právu, aby soudem byl slyšen.

Co do skutkového a právního posouzení věci jest uvésti toto: Podle § 2 č. 1 ř. o zbav. svépr. lze částečně zbaviti svéprávnosti osobu, která marnotratnictvím sebe nebo svou rodinu vydává v nebezpečí nouze. Pojem marnotratnictví není v zákoně vysvětlen. Paragraf 273 obč. zák. byl, pokud se týká marnotratnosti, zrušen uvedeným předpisem řádu o zbavení svéprávnosti, a jsou proto nyní předpoklady zbavení svéprávnosti pro marnotratnost zajisté širší, než byly podle § 273 obč. zák. (srov. Hermann, Entmündigungsordnung, pozn. 1 k § 2). Podle právníckého písemnictví (srov. na př. Rouček-Sedláček, I. sv., str. 1072, Klang, I. sv., str. 1107 a Ehrenzweig II/2, str. 403) není předpokladem marnotratnictví, aby se nesmyslnost hospodaření objevovala jen na straně výdajů. Může se projevovati také naprostou nedbalostí na straně příjmových zdrojů, jestliže se nedá vysvětliti jinak, než úchylným oslabením charakterovým. Podmínkou zbavení svéprávnosti pro marnotratnost však jest, aby nebezpečné hospodaření vycházelo z duševní méněcennosti, aby bylo stavem trvalým (habituálním). Že by šlo u Vlasty K. o takový duševní stav, nebylo bezpečně prokázáno. Podle zjištění nižších soudů a podle spisů o jejích sporech, lze jí jen vytýkati, že se dala jinými zlákat k jednáním, ohrožujícím její majetek, totiž k uzavření kupní smlouvy, podle níž jí právo zástavní za celou trhovou cenu bylo pouze knihovně zaznamenáno a že pak strpěla, aby došlo k výmazu tohoto záznamu a pak k žalobám a exekucím pro nároky, jež uznávala, a hlavně, že si ve svých skutečně nepřehledných a spletitých právních záležitostech nevyhledávala jako poradce osoby na těchto záležitostech naprosto nezúčastněné, poctivé a dosti zkušené, které by jí v její svízelné situaci mohly dobře poraditi. Co se týká pohledávky Miloslava P., nelze ostatně ani říci, že Vlasta K. jednala nehospodárně, když tuto pohledávku uznala, neboť podle výsledků šetření nelze ani usuzovati na to, zda šlo o pohledávku fingovanou, či nikoli. Nelze tedy ani vyloučiti, že mimosoudním uznáním této pohledávky si Vlasta K. ušetřila útraty dlouhého a nákladného sporu. Podání žaloby na obnovu sporu Ck II 38/37 a vedení tohoto sporu ve všech stolicích nebylo ovšem za toho stavu věci jednáním hospodárným, jde však, jak již správně seznal odporový soud, jistě více na vrub tehdejších poradců Vlasty K. než jí samé, právě tak jako to, že se ve sporu Ck II 83/34 pustila do kontraktorního jednání a pak mimosoudně zažalovanou pohledávku uznala.

Nestačily tedy výsledky řízení k tomu, aby se dalo usuzovati na nějakou povahovou méněcennost Vlasty K. ve smyslu svrchu vyloženém a proto byl návrh na zbavení svéprávnosti pro marnotratnost právem zamítnut.

Čís. 17221.

Žalobu o zaplacení nájemného z nemovitosti ležící na cizím území lze podati u obecného soudu žalovaného v tuzemsku.

(Rozh. ze dne 9. února 1939, Nd II 12/39.)

Srov. rozh. č. 3697 Sb. n. s.

Drahomíra P., majitelka nemovitosti ležící v T. (území odstoupeném Polsku), navrhla, aby byl podle § 28 j. n. určen soud pro žalobu, kterou zamýšlí se domáhati na Petru P., bydlícím nyní v F. (na Moravě), zaplacení nájemného za obchodní místnosti, které měl Petr. P. najaty v shora řečené nemovitosti.

Nejvyšší soud nevyhověl návrhu.

D ů v o d y:

Jde o spor o zaplacení činže za pronajaté obchodní místnosti v domě ležícím v T. v Polsku, tudíž o právní věc reálního soudnictví (čl. XV uv. zák. k j. n.). Tato reální pravomoc vztahuje se však pouze na nemovitosti ležící v tuzemsku, nikoli na nemovitosti v cizím státě (srov. rozh. č. 3697 Sb. n. s.). Ježto Petr P., který má býti žalován, má své řádné bydliště podle tvrzení navrhovatelky v F. na Moravě, neschází pro podání žaloby podmínky místní příslušnosti vzhledem na §§ 65 a 66 j. n., takže není tu předpokladu pro užití § 28 j. n.

Čís. 17222.

Ústní odvolání posledního pořízení (testamentu nebo kodicilu) vyžaduje stejných formálních náležitostí, jakých je třeba k platnému pořízení samému, a to také co do relativní způsobilosti svědků vytčené v § 594 obč. zák.

(Rozh. ze dne 10. února 1939, Rv I 1284/38.)

K pozůstalosti po Janu H., zemřelém dne 15. července 1934, který zanechal po sobě dva kodicily vlastnoručně napsané a nedatované, v nichž odkázal mimo jiným příbuzným žalobci 1.000 Kč a žalovanému 12.000 Kč, se za dědice ze zákona přihlásil žalovaný Václav Š. jako zůstavitelův synovec. Proti žalobě, kterou se žalobce domáhal na žalo-